

Antenneguide for digitalt bakkenett

For å ta i mot TV-signaler direkte fra det digitale bakkenettet, trenger du en antenne, enten plassert innendørs, på yttervegg eller tak.

Hovedtyper antenner er:

Takantenner (passive og aktive)

Inneantenner (passive og aktive)

Det er viktig at antenne blir montert riktig. Nedenfor finner du noen råd for montering av de ulike antenntypene.

Målet er å få best mulig signal inn til mottakerboksen og TV-apparatet.

UHF-antenne

Det digitale bakkenettet sender i UHF-båndet. Det betyr at du må ha en UHF-antenne. Der- som du tidligere har mottatt TV2, har du allerede en slik antenne og kan sannsynligvis bruke den til det digitale bakkenettet. Den tradisjonelle VHF-antennen, som er blitt brukt til å ta inn NRK, er ikke egnet til det digitale bakkenettet. For å få best mulig bildekvalitet, må alle ledd i signalfremføringen være riktig montert og koplet være uten skade. Kontroller at antenneka- bel, klammer og kontakter er korrekt.

Montering av antenne

Det er viktig at utendørsantennen blir montert slik at den tåler ulike værforhold. Antennen skal være godt festet, stå fritt og ha god avstand fra andre antenner. Antenner som står over tak, bør være festet til metallrør. På yttervegg bør større antenner festes med skruer til reisverk. Kabler som går fra utendørs antenner bør være godt festet til antennen og nedføringen slik at de ikke henger løst mellom antennen og innføringen gjennom vegg. Antennekabelen bør være bøyd ved tilkoplingsbokser og før veggjennomføring, slik at vann ikke renner inn.

Hvilken type antenne skal jeg velge?

Alle antenner for det norske digitale bakkenettet må være konstruert for hele UHF-båndet, det vil si kanalene fra 21 til 69 (frekvensområdet 470 til 862 MHz). Her er en kort forklaring på de ulike antenntypene:

Aktiv utendørs antenne for veggmontasje

Slike antenner kan passe godt mange steder. Den tar liten plass, er lett å montere og mindre væravhengig enn større antenner montert på vegg eller tak. Den aktive utendørs antennen får driftsspenning gjennom samme koaksialkabel som fører antennesignalet inn til mottakerboksen. Alle mottakerbokser som er godkjent for det digitale bakkenettet har slik tilkoplingsmulighet.

Retningsbestemt utendørs antenne

Dette er den vanligste antenntypen, som er en relativt billig og robust løsning. Den gir som oftest bilde med god kvalitet, også hvis du bor i grenseområdet for dekning. Slik antenne monteres på utsiden av huset, på vegg eller tak, med retning mot TV-senderen i ditt område (se også avsnittet om montering av antenne). Det er også mulig å ha en slik antenne liggende inne på loft eller hems. Forutsetningen er da at huset ikke har takplater av metall.

Retningsbestemt utendørs antenne med signalforsterker

Denne type antenne anbefales hvis du bor i et område med svake signaler. Da bør du benytte en stor og kraftig antenne med strømdrevet (aktiv) signalforsterker. Forsterkeren kan være integrert i antenne eller kan koples til ved antennefestet utendørs. Vær oppmerksom på at signalforsterkeren skal ha egen strømforsyning, normalt fra lysnett (220 volt) eller 12 volt.

Innendørs bordantenne

Dette er en liten antenne som for eksempel plasseres oppå TV-apparatet eller i en hylle. Bord-antennen kan motta signaler fra flere retninger. Den kan i mange tilfeller brukes dersom du bor i et område med svært god dekning og er best egnet i et hus som trekonstruksjon. I bygninger av mur med armering blir signalet dempet.

Da kan innendørs bordantenne fungere relativt dårlig.

Innendørs aktiv antenne

Slik antenne virker som aktive uteantenner, men er montert innendørs. Også for slike antenner gjelder samme vilkår som for bordantenner ved at du må beregne dårligere mottakingsforhold hvis huset er av mur med armering. Antennen kan festes på vegg eller plasseres for eksempel i en hylle.

Kabelfremføring mellom antenne og TV

Det er viktig at kablen mellom antennen, mottakerboksen og TV-apparatet ikke blir bøyd for kraftig. Spesielt bør du huske på dette når kablen blir ført rundt dørkarm og hjørner. For kraftig bøyning kan redusere kablens kvalitet eller forårsake brudd i signaloverføringen. Vær forsiktig med bruk av stiftepistol når kablen skal festes, slik at trykket fra pristolen ikke er for kraftig. Hvis du bruker klammer, er du sikrere på at kablen ikke blir ødelagt.

Gammel kabel

Antennekabel som er montert utendørs, vil over tid bli ødelagt av UV-stråling, temperaturforskjeller og fuktighet. Det er viktig at kabler som er over 15 til 20 år blir skiftet ut. Hvis du har en antenne som er brukt for mottaking av TV2 i mange år, kan det være et godt råd å skifte kablen når du går over til å ta imot fra det digitale bakkenettet. Husk å kjøpe koaksialkabel av god kvalitet. Det er en fornuftig investering. Tykk koaksialkabel gir som oftest bedre skjerming mot utvendig støy enn tynn kabel. Gammel type flatkabel skal ikke brukes. All kabel skal være av koaksialtype.

Montering av kontakter

Legger du inn nye kabler, kople opp ny antennen eller setter på nye kontaktplugger, bør du montere dette på følgende måte:

1. Fjern først 15 millimeter av plasten på utsiden av kablen
2. Bøy skjermstrømpen bakover og avisoler 8 til 9 millimeter av senterlederen
3. Monter kablen i plugg eller antennetilkopling og skru til
4. Utvendige koplingspunkter må beskyttes for inntrenging av fuktighet
5. Det er viktig at skjermtrådene ikke må komme i kontakt med koaksialkablens senterleder. Dette fører til kortslutning av antennesignalet og elektronisk støy blir ført inn på senterlederen. Dette vil påvirke signalkvaliteten.
6. Når du skrur koaksialkablen fast med strekkavlastning, må du huske på at du ikke skrur så hardt til at koaksialkablen blir flat.

Kabel gjennom yttervegg

Når kabel skal føres gjennom yttervegg, skal hullet du borer ha helling svakt utover. Årsaken er at vann ikke skal renne fra kablen og inn i vegg. Berytt rørgjennomføring i vegg, slik at kablen ikke blir skadet. Et godt råd er å tette kabelinnføringen utvendig med silikon.

Installasjonshjelp

Hos din lokale radio- og TV-handler vil du finne et stort utvalg av antenner kabler og tilbehør for det digitale bakkenettet. De fleste handletere er også behjelpelig med montering av antenneutstyr, hvis du ønsker det.

Mottakerbokser

En mottakerboks inneholder en dekode som "oversetter" digitale signaler før de blir ført inn i TV-apparatet. Slike bokser kommer i flere varianter med forskjellig funksjonalitet. Mottakerboksen koples til TV-apparatet gjennom SCART- eller HDMI-kontakter. Noen mottakere har i tillegg til slike tilkoplinger også såkalte komponenttilkoplinger av bilde- og lydsignaler. NRKs TV-kanaler er fritt tilgjengelig i det digitale bakkenettet. Dette gjelder også TV2 inntil utgangen av 2009. De andre programkanalene i det digitale bakkenettet kan du abonnere på gjennom RiksTVs programpakker. Da trenger du et programkort som du stikker inn i mottakerboksen. Du trenger ikke kort for å ta imot NRKs kanaler. Alle mottakerbokser er klargjort for både 12 volt og 220 volt drift. Det betyr at de også kan brukes med solcelleanlegg og bilbatteri. Dersom boksen koples til solcelleanlegg, bør du bruke en spenningsregulator for å sikre stabil spenning til mottakeren.

Mottakere godkjent for det digitale bakkenettet

Det digitale bakkenettet i Norge bruker mpeg4-komprimeringsstandard. Mottakerbokser med mpg2-komprimering som brukes i Sverige, og mange andre europeiske land, vil ikke fungere i det norske bakkenettet. Motsatt vil mpg4-mottakere normalt kunne brukes i sendenet med mpg2-teknologi. Mottakerbokser for det digitale bakkenettet er ikke beregnet for mottaking av digitale signaler i kabelnett eller fra satellitt. For å være sikker på at mottakerboksen du kjøper i det norske bakkenettet, er det viktig at den merket med Godkjent for det digitale bakkenettet. Godkjente mottakerbokser kan brukes på både nye og gamle TV-apparater som SCART-kontakt. Mottakerboksene selges gjennom radio- og TV-handletere. Her får du også råd om valg av boks. Her kan du også kjøpe abonnement fra RiksTV.

Dekningskart

Dekningskart og mye annen informasjon finner du på www.ntv.no/dekningskart. Ved å søke på gateadresse, postnummer, by eller stedsnavn, vil du få informasjon om dekning og sendere i nærheten. Fargen på kartet indikerer om du har god, usikker eller dårlig dekning, eventuelt ikke dekning i det hele tatt. Kartet er basert på digitale målinger. Det har vist seg at selv om kartet viser ingen dekning, kan det være mulighet for å ta inn signalene. Derfor bør du undersøke dette der du bor.

Mer informasjon om programtilbudene finner du på www.rikstv.no

Dersom du ser TV via kabelnett, egen parabol eller bredbånd, er du ikke direkte berørt av det digitale bakkenettet.

Montasje av koaksialkabel på vegg/tak og rundt dørkarmer.

